

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Ivstitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

IV. An, & qua ratione quoad bona spiritualia nos ipsos potius, quam
proximum amare debeamus: contra vero plus proximum quoad bona seu
temporalia, seu spiritualia, quam nos ipsos, quoad bona ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

includit relationem hominis ad eundem Deum, veluti finem Cui; ac simul eadem ratione excludit omnem affectum contrarium amori eiusdem boni, adeoque affectum peccati mortalis; non autem venialis utpote cum Deo sine ultimo eiusque amore non pugnantis.

44 Nihilominus tertia pars assertiois ita facile declaratur. Quia tamen, ut dictum, omnis verus amor charitatis erga Deum ex se efficax sit; est tamen simul quædam in ipso differentia, quod alius reipsa concipitur, & habet se per modum intentionis, cuius vi hic & nunc reipsa efficaciter media opportuna applicantur ad amicitiam Dei conferuandam. Alius vero concipi potest abstracte & absolute, per modum simplicis amoris, sine respectu ad media hic & nunc ex vi illius amoris eligenda, ut patet, quorum iste respectu prioris minus efficax est; ille magis, ut in simili etiam de actibus spei dictum. q. 1. dub. 1.

45 **ASSERTIO VII.** Homo naturaliter magis inclinatur ad amandum Deum naturæ finem, quam seipsum; ac proinde amor Dei super omnia est secundum inclinationem naturalem hominis. Ita S. Thomas hic q. 26. a. 3. & 1. parte q. 60. a. 5. Caietanus, Bannes, Arragonius, alijque Thomistæ ibidem, Scotus in 3. dist. 27. Richardus & Durandus dist. 29. Gandauenfis quodl. 4. q. 11. Sorus l. 1. de natura & gratia c. 6. & 22. Valentia hic punct. 2. Vasquez t. 2. disp. 194. etsi contrarium dixerint Alensis 3. parte q. 30. memb. 1. Albertus, Gabriel, Bonauentura in 3. dist. 25. Altiisiodorensis lib. 3. summæ tract. 5. c. 3. q. 1.

46 Probaturs assertio primo, Charitas supernaturalis & gratia non evertit, sed perficit naturam: sed illa magis inclinatur ad amandum Deum supernaturaliter, ex dictis: Ergo & hæc ad magis amandum naturaliter. Secundo; voluntas cum sit appetitus rationalis, naturaliter inclinatur ad id, quod ratio naturalis dicitur, & præcipit: sed hæc præcipit, Deum esse diligendum super omnia. Ergo, &c. Tertio, Omnis res naturaliter fertur præcipua quadam inclinatione in suum finem: Deus est finis naturæ hominis: Ergo, &c. Quarto; Inclinatio naturalis hominis non est per se mala & inordinata, adeoque nec ad per se malum inclinatur, cum sit à Deo auctore naturæ; sed inclinatio ad magis amandum se, quam Deum, per se & intrinsece mala est: Ergo, &c. Quinto; Omne peccatum est contra naturam hominis, in quantum rationalis est, ex 1. 2. Ergo etiam inordinata illa inclinatio ad seipsum: Ergo contraria est secundum naturam.

47 Nec obstat primo. Quod appetitus saltem sensitivus dicitur propendere ad malum naturaliter. Nam primo etiam iste per se ac formaliter solum inclinatur ad obiecta sensibilia, quatenus secundum se bona quædam naturæ sunt, non autem ut per accidens ob circumstantias extrinsecas sunt mala, & cum ratione pugnantia. Secundo; Alia ratio est appetitus sensitivi, alia rationalis: hic enim per se fertur in bonum rationis, quod nunquam potest esse inhonestum; ille in bonum sensus.

48 Nec secundo obstat, quod *amicabilia ad alterum, sunt ex amicabilibus ad se*, ex Aristotele 9. Ethic. 9. hoc enim, ut recte notavit Sanctus Thomas quæst. 26. art. 3. ad 1. intelligitur de bonis alienis particularibus, non autem de fonte omnibus boni, qui est Deus; hic enim est potius ratio amandialis.

Nec tertio obstat, quod naturaliter homo magis propendet ad amandas res sibi coniunctiores. Verum enim est hoc, cæteris paribus; non autem si cætera sint valde imparia, ut in proposito.

49 Nec quarto difficultas eiusmodi amoris obstat, ac præsertim, quod per vires naturæ Deum super omnia diligere nullo modo possumus, ut in materia de gratia dictum; hæc enim difficultas & impotentia non oritur ex contraria per se naturæ inclinatione; sed solum ex inclinatione appetitus sensitivi, contraria per accidens & materialiter, ut & ex malis passionibus & habitibus. Quo sensu etiam Valentia loco citato asserit, si solum ad naturam hominis respiciamus, & ad nil aliud, unde oriatur difficultas, posse Deum, ut auctorem naturæ super omnia diligere per vires naturæ, de quo suo loco de gratia ex instituto actum quæst. 3. dub. 3.

DVBIVM IV.

An, & qua ratione, quoad bona spiritalia, nos ipsos potius, quam proximum amare debeamus: contra vero plus proximum quoad bona spiritalia, vel etiã temporalia, quam nos quoad bona temporalia.

S. Thomas 2. 2. q. 26. a. 4. & 5.

50 **Q**uod ad ordinem charitatis inter nos & proximos attinet, tres quæstiones distinguendæ & ordine resoluendæ sunt. Primo quæritur, an & qua ratione quoad bona spiritalia nos ipsos potius, quam proximum amare debeamus; loquendo nimirum semper de maiori amore appreciativæ. De qua re sequentes assertiones statuimus.

51 **ASSERTIO I.** Cæteris paribus, semper charitas inclinatur ad magis amandum seipsum quoad bona spiritalia, quam proximum. Ita S. Thomas hic quæst. 26. art. 4. & communis. Probaturs ex Matthæi 22. vers. 39. *Diliges proximum tuum sicut te ipsum.* ubi velut exemplar fraternæ dilectionis constituitur amor erga se. Ergo hic potius, & magis à charitate intentus est. Idem colligitur ex Aristotele 9. Ethicorum 9. asserente, *amicabile ad alterum esse ex amicabilibus ad se.* Ratio est. Quia charitas hoc ipso, quod per se maxime inclinatur ad amandum Deum, & unionem cum ipso, per se etiam inclinatur ad ea bona sibi met potius, quam alteri procuranda, per quæ

fit talis vnio: hæc autem sunt bona spiritualia. Ergo. &c.

52 Vnde colligitur etiam, quicquid Capreolus infra dixerit, charitatem magis etiam, cæteris paribus, inclinare hominem ad diligendum quoad spiritualia bona seipsum, quam communitatem, vt indicat etiam Caietanus hic articulo 4. præsertim cum communitas non habeat se in genere rerum spiritualium, per modum causæ principalis, vt alioqui accidit in vita politica, vt post eundem recte notat Valentia quæstione 4. punct. 3. post quartam assertionem. Idem de B. Virgine asserit Bannes articulo 4. et si de Christo gratia & charitatis fonte secus opinetur, ob contrariam rationem: habet enim se Christus quasi per modum totius, ex dictis dub. 1.

53 ASSERTIO II. Quoad bona spiritualia, necessaria in ordine ad vltimum finem, adeoque etiam quantum ad immunitatem à peccato, magis tenetur quisque seipsum, quam proximum, aut etiam communitatem diligere; vt proinde nullo casu liceat, cum aliquo peccato etiam veniali minime salutem proximi procurare; et si totius mundi salus hinc pendere videretur, Ita cum S. Thoma hic q. 26. a. 4. & Augustino in psalm. 5. docent omnes. Patet ex illo Matthæi 16. v. 26. *Quid enim prodest homini, si mundum vniuersum lucratur, anima vero suæ detrimentum patitur?* Ratio est. Tum quia contradictionem implicat, peccatum vlllo casu licitum esse. Tum quia Deus super omnia diligendus, vetat tali medio honorem suum procurari. Tum quia charitas nunquam inclinatur ad aliquid, quod vel directe vel indirecte tendat ad sui destructionem.

54 ASSERTIO III. Nullo etiam casu, aut sine licitum est, absoluta voluntate velle carere gratia & charitate, etiam ad tempus solum; aut in perpetuum æterna beatitudine, etiam posito, quod ea carentia sine omni peccato stare posset. Ita Valentia quæst. 4. punct. 3. Caietanus, Bannes, & Arragonius hic q. 26. a. 4. contra Capreolum in 3. dist. 27. q. 1. a. 3. qui vniuersim existimans, secluso peccato, teneri quemque bonum spirituale commune anteferre bono spirituali proprio; existimat etiam, quemque posse ac debere, si peccatum abesset, velle carere beatitudine, si quidem id necessarium foret ad bonum spirituale commune.

Sed contrarium colligitur ex ratione primæ assertionis. Accedit quod quamuis carentia illa peccato vacare, adeoque formaliter mala non esse ponatur, est tamen secundum se obiectiue mala, vt homicidium inuoluntarium; quod proinde velle non licet, ex materia de peccatis quæst. 8. dub. 7.

55 Illud Moylis Exodi 32. vers. 31. & 32. *Aui mitte eis hanc noxam, aut si non facis, dele me de libro tuo, quem scripsisti:* vel hyperbolice & secundum quandam exaggerationem dictum accipiendum est; aut sermo est de libro principum Israël, vt videre est apud Vasquez 1. part. q. 24. Illud vero Apostoli ad Roman. 9. v. 3. *Optabam enim ego ipse anathema esse à Christo, pro fratribus meis, ad præteritum solum tempus, quo Apostolus perfe-*

quebatur Christum & Ecclesiam, refertur, vt cum Hieronymo & Caietano notarunt Sa ibidè, Vasquez loc. cit. & significatur in ipsi Biblijs Romanis loco citato in margine.

56 ASSERTIO IV. Licet tamen est, habere conditionatam voluntatem illis carendi, si hoc Deo placeret. Ita Valentia loc. citat. Quia talis conditio adiecta purgat malitiam talis actus, vt tomo 2. de peccatis dictum q. 8. dub. 7. estque simul hic affectus, signum animi Deo plane subiecti, nec in vllis bonis creatis, qua præcise hominis bona sunt, vltimate conuiescentis.

57 ASSERTIO V. Bona illa spiritualia, quæ sub præceptum non cadunt, nec ad salutem animæ necessaria sunt, possunt, & nonnunquam etiam debent, propter salutem spiritualem, aut etiam temporalem proximi negligi. Ita ex communi Valentia loc. cit. Arragonius hic a. 4. Talia sunt ingressus religionis, oratio vel meditatio, hic & nunc non debita &c. Et in specie Arragonius: *Probabile, inquit, est, quod pro salute spirituali communi alicuius Reipublicæ, potest quis esse debet ad certum tempus velle pati aliquam iacturam (circa culpam tamen) in bonis spiritualibus. Itaque si aliquis concunator, inquit, ex eo, quod vacat concionibus, & curat aliorum salutem, experitur se esse minus feruidum in oratione, quam cum vacabat vitæ omnino contemplatiuæ, ille poterit & debet (si intelligit suam doctrinam esse necessariam) pati huiusmodi iacturam deuotionis, propter communem aliorum salutem.*

58 Prima pars assertionis de posse patet. Quia quod hic & nunc nulla lege præcipitur, potest ob bonum finem prætermitti; & vero etiam ipsa præcepta humana subinde, ob præsentem necessitatem propriam, vel alienam, desinere obligare; in materia de legibus dictum est, quæst. 6. dub. 5.

59 Secunda pars, quod debeant &c. Probatur ex illo ad Philippenfes 1. vers. 23. & 24. *Coarctor autem è duobus: desiderium habens dissolui, & esse cum CHRISTO, multo magis melius: permanere autem in carne necessarium, propter vos.* Ratio est. Quia aliquando necessitas proximi, omnibus spectatis, adeo præponderat proprio eiusmodi commodo, vt recta ratio hoc illi plane postponendum iudicet; præsertim cum alias etiam saepe actus ex obiecto minus fructuosi & boni, præ alijs præstantioribus sub præceptum cadant; nec tam spirituale bonum proprium tali casu negligatur, quam in aliud commutetur. Id vero in particulari quando accidat, partim ex particularibus circumstantijs, facta comparatione spiritualis damni nostri, & necessitatis proximi, prudenti iudicio discernendum est, partim alibi in varijs locis dicendum.

Secundo quaeritur, An & quomodo teneamur bona spiritualia proximorum anteferre proprijs bonis temporalibus. De hac re esto

59 ASSERTIO I. Absolute loquendo, magis tenemur amare proximum quoad animam, quam nos ipsos quoad corpus, & bona temporalia. Ita Sanctus Thomas quæstione 26. articulo 5. & communis, post S. Augustinum lib. 1. de doctr. Christ. cap. 27. vbi hoc ordine obiecta à nobis

diligenda.

diligenda commemorat, Deum, animam nostrā, animam proximi, & corpus nostrū, ac proximi. Probat. Quia illud magis ex charitate diligendū est, quod habet perfectiorem rationē diligibilis ex charitate: Sed consociatio in plena & intellectuali participatione beatitudinis, quæ est ratio diligendi proximum, est maior ratio diligendi ex charitate, quam participatio beatitudinis per redundantiam, quæ est ratio diligendi proprium corpus. Ergo &c.

60 ASSERTIO II. In extrema necessitate spirituali proximi, si spes certa sit eum iuandi, nec aliundē maius incommodū ex subuentione timeatur, quisque, si aliter iuari proximus non possit, tenetur etiam vitam pro eo exponere. Ita S. Thomas loc. cit. ad 3. & q. 44. a. ult. ad 2 Bannes, Arragonius ibidē, Valentia q. 4. punct. 3. Et communis Doctorum in 3. dist. 27. & 29. Probat. ex illo 1. Ioann. 3. v. 16. *Et nos debemus pro fratribus animas ponere.* Item Ioann. 15. v. 12. *Hoc est præceptum meum, ut diligatis inuicem, sicut dilexi vos.* Et Augustinus de mendacio cap. 6. *Temporalem, inquit, vitam suam pro aeterna vita proximi non dubitabit Christianus amittere.* Ratio colligitur ex dictis; quia absolute magis tenemur amare salutem spiritualem proximi, quam corpus nostrum & vitam, ut assert. præced. dictum.

61 Vocatur autem extrema necessitas spiritualis, quando proximus est in certo aeternæ damnationis periculo constitutus, à quo seipsum moraliter non possit eripere. In quali periculo v. g. versantur multi infideles, præsertim apud Indos, habentes inuincibilem ignorantiam fidei Christianæ, ut rectè dixit Nauarrus cap. 24. Manualis n. 10. Eadem necessitas sæpe contingeret, si quando occulte hæresis in aliquo populo rudi spargatur. In eodem periculo versatur infans moribundus nondum baptizatus, qui proinde etiam cum vitæ periculo baptizandus est, iuxta Bannem hic a. 5. & Valentiam cit. punct. 3. contra Sotum lib. de regendo secreto memb. 2. q. 2. cuius sententiam probabilem censet Sa V. Charitas.

62 Dixi tamen in conclusione, si spes certa sit &c. Nam si spes inerta sit, vix vnquam ex charitate obligabitur quispiam, ad tantum onus, ut supponunt omnes, etsi ratione officij etiam cum probabili tantum spe subueniendi, in extrema necessitate, obligari videantur Episcopi, parochi, & Prælati, respectu subditorum, ut ijdem significant.

Dixi secundò, *Nec aliundē* &c. Nam si vel mea opera alijs sit magis utilis & necessaria, aut alioqui maius damnum alijs, aut Reipublicæ, ex subuentione oriturū sit, maius aliud bonū impediendum, tum potius minus illud malum permitteretur, ut euitetur maius.

63 ASSERTIO III. In graui solūm, eaque priuata necessitate spirituali proximi, in qua videlicet is non absque magna quadam difficultate salutis suæ consulere potest, etsi quisque, cum potest, ex charitate teneatur ei subuenire, etiam cum nonnullo dispendio bonorum temporalium; non tamen cum probabili vitæ periculo. Ita citati. Prima pars colligitur ex 1. assertione. Secunda patet ex eo, quia contrarium nusquam probatur, nec est sine fun-

damento suæ per se onus charitatis tantopere aggrauandum.

Dixi tamen primò, *in priuata.* Quia in communi est alia ratio, eo quod grauis necessitas spiritualis communitatis, nunquam ferè est sine extrema priuatorum. Dixi secundò, *Ex charitate.* Quia aliundē potest esse obligatio, ut infra dicitur. Unde colligitur, inuasorem iniquum, etsi perpetuò damnandum, si ad defensionem propriæ vitæ opus sit, licitè occidi, ut rectè citati. Quia iste non est in extrema necessitate spirituali, sed potius in extrema malitia.

64 ASSERTIO IV. Episcopi, parochi, & Prælati, ex officio curam animarum habentes, tenentur ratione officij, pro sibi commissis, & spirituali eorum salute, etiam in graui solūm necessitate, vitam suam exponere, si spes certa sit subueniendi. Ita communis apud citatos. Ratio est. Quia isti ex iustitia & officio, adeoque longè arctius tenentur subuenire sibi commissis. Non ausim tamen asserere, eos ad hoc teneri, si non sit spes certa iuandi, licet id asseruerim suprā in casu extremæ necessitatis, in quo conueniens est, ut magis obligentur, quàm in graui tantum.

65 ASSERTIO V. Pastores proinde animarum tempore pestis nec fugere licitè possunt, nec officium deserere; sed obligantur ad sacramenta, aliaque necessaria subsidia spiritualia suis ouibus administranda. Ita citati. Et colligitur ex præcedenti assertione. Accedit illud Ioann. 10. v. 11. *Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis: mercenarius autem fugit.* Confirmatur. Quia ob hoc maximè dato stipendio conducuntur à subditis, ut in necessitate spirituali subsidium ab eis habeant. Quocirca nec magis eis fugere licet, quàm militibus ad bellum conductis, hoste imminente. Quod si tamen idoneus aliquis ad obeundum munus pastorale se offerret, ei posset alter licitè munus id committere, aut resignare, nec id merito possent agrefere subditi, ut ex communi rectè notauit Valentia cit. q. 4. pun. 3.

66 ASSERTIO VI. In quacunque necessitate spirituali, quiuis tenetur salutis proximi providere, dum faciliè & sine magno dispendio suo, vel rei temporalis potest. Ita citati Et probatur ex Ecclesiastici 17. v. 12. *Et mandauit illis, unicuique de proximo suo.* Matthæi 18. v. 5. *Si peccauerit in te frater tuus, vade & corripe eum &c.* Ad Ephesios 4. v. 32. *Estote inuicem benigni, misericordes &c.* Et præcedit ratio ibidem. v. 25. *Quoniam sumus inuicem membra &c.* Ratio est. Quia etiam in temporali necessitate ad hoc tenemur, seruata proportionē. Exodi 23. v. 5. *Si videris asinum odientis te iacere sub onere, non pertransibis, sed subleuabis eum.*

Quòd si tamen necessitas proximi sit leuis, communiter non erit plus quàm veniale, hoc charitatis officium prætermittere; nisi cum quis ex officio curam animarum habet, qui etiam in casu magnæ solūm utilitatis, ex graui obligatione, postulantis subditis adesse tenetur, ut potest ad hoc ipsum etiam stipendio conductus, ut de sacramentis docetur.

67 **ASSERTIO VII.** Nemo tamen, per se loquendo, teneretur inquirere in eiusmodi necessitates, nisi quis sit Episcopus, Parochus, aut Prælati, hi enim in necessitates suorum subditorum etiam inquirere tenerentur: alijs sufficit, si vltro occurrentibus modo explicato subueniant. Ita etiam citati. Quo fit, vt multis modis illi strictius obligentur ad subueniendum, quàm cæteri. Plura inferius de correctione fraterna, & scandalo.

68 Tertiò quæritur, an & quomodo possimus aut debeamus, etiam quoad bona temporalia, proximum nobis anteferre.

69 **ASSERTIO I.** Bonum commune, in his bonis, per se loquendo, præferendum est proprio. Ita S. Thomas q. 32. a. 6. & significat hic q. 26. a. 3. 4. Caietanus, Valentia, communis ibidem. Pars enim naturaliter magis diligit bonum totius, quàm proprium, in ijs scilicet rebus, quæ à bono totius propriè dependent.

70 **ASSERTIO II.** In extrema proinde necessitate etiam merè temporali, subinde à priuatis etiam vita exponenda est, pro salute Reipublicæ. Significat S. Thomas loc. cit. & est communis apud Valentiam q. 4. p. 3. & extra controuersiam, si loquamur in casu, quo quis ex speciali officio seu pacto Reipublicam defendere teneretur, vt miles in bello, dux in exercitu &c. Ad hoc enim illi conducti sunt, vt cum vitæ periculo Reipub. defendant.

71 **ASSERTIO III.** An verò, seclusa obligatione speciali eiusmodi officij seu pacti, adeoque ex nuda obligatione charitatis, in necessitate merè temporali, quamuis extrema Reipublicæ, teneatur quis vitam exponere, non constat. Richardus quidem in 4. dist. 45. a. 2. q. 5. & Syluester V. *Ecclesia* n. 2. significant, id esse tantum consilij, quo modo ferè etiam loquitur S. Thomas q. 32. a. 6. Durandus autem in 4. dist. 17. q. 6. simpliciter negat, pro communi bono temporali & politico mortem oppetendam esse; etsi fateatur, teneri quemque pro conseruatione boni communis (eius solum Reipublicæ, cuius ipse pars est) in quo etiam bonum proprium includatur, subinde se obijcere mortis periculo, ex quo tamen verisimiliter speret se euasurum. E contrario Aristoteles 9. *Ethic.* cap. 8. & Cicero de Amicitia, naturalis rationis ductu, simpliciter videntur sentire, cuiuslibet ciui pro incolumitate Reipublicæ etiam mortem oppetendam, cum id necessitas postulat. E quibus nulla sententia ita certa est, vt alijs suam probabilitatè adimat.

72 **ASSERTIO IV.** Etsi quidem quoad vitam, famam, libertatem, aliaque eiusmodi bona necessaria, si sola hæc inter se conferantur, magis sit charitatis inclinationi consentaneum, cæteris paribus, seipsum potius, quàm proximum diligere; attamen per se loquendo, vbi vita solum cum vita comparatur, honestum ac laudabile est, intuitu amicitia, pro amico seu quolibet proximo etiam mortem oppetere. Prima pars est communis apud Valentiam. Quia amor honestus sui, est regula amoris proximorum, vt dictum.

73 Secundam partem tradit S. Thomas in 3. dist. 29. q. 1. a. 5. ad 3. & lib. 1. de regimine Principum, idemque significat hic q. 26. a. 4. ad 2. Consentiant Bannes & Arragonius ibidem, Valentia

q. 4. punct. 3. Victoria relectione de homicidio. Et est doctrina ac sensus SS. Patrum, atque etiam Philosophorum apud eosdem, præcipuè Aristotelis loc. cit. quicquid nonnulli in contrarium dixerint, in quibus Durandus loc. cit. n. 12. asserit, licitum esse, probabili solum, non autem certo vitæ periculo, pro amico & bono communi temporali se exponere. Paludanus quoque in 4. dist. 15. q. 1. docet, nullo modo esse licitum negligere propriam vitam, pro conseruanda vita proximi; quem *communiter*, inquit Arragonius, *sequitur ferè maior pars Neotericorum.* Sed probatur assertio ex Ioannis 15. v. 13. *Maiorem hæc dilectionem nemo habet, vt animam suam ponat quis pro amico suo.*

Ratio est. Quia qui honestatis amore ductus, tam eximio officio colit amicitiam, adhuc simpliciter loquendo, seipsum plus diligit, quàm proximum, vt prudenter etiam Aristoteles ibidem, & S. Thomas citatus in 3. notârunt. Accedit, quòd nemo tenetur tanta cum difficultate, quanta est in proximi interitu negligendo, vitam seruare, vt nec per exquisitissima quædam & preciosissima, aut acerbissimi doloris remedia v. g. in membri abscissione perferenda. Eadem ratione allerit Sa V. *Homicidium* n. 17. & 18. post alios, neminem teneri occidere vnum, vt vel seipsum, vel etiam alterum, quamuis innocentem defendat; etsi possit, saluo moderamine inculpatæ tutelæ, de quo suo loco de homicidio. Accedunt exempla Sanctorum, vt Paulini, qui pro altero seruituti se addixit, & Sanctuli presbyteri, qui pro diacono ceruicem gladio subiecit, apud S. Gregorium 3. *Dialog.* cap. 1. & 37 Admirabilis minusque imitandum est exemplum S. Emerani Episcopi, qui in dignitate Ecclesiastica constitutus, non solum vitam, sed etiam famam pro salute corporali nocentis hominis, quantum in se erat perdidit. Plura infra de Elemosyna.

DVBIVM V.

An, & quis in ipsis proximis diligendis ordo seruandus sit; & an ordo charitatis maneat in patria.

S. Thomas q. 26. a. 6. 7. 8. 9. 10. 11. & 12. 13.

ASSERTIO I. Est in ipsis quoque proximis diligendis ordo quidam seruandus, non solum quoad externum beneficentiæ & charitatis effectum, sed etiam quoad internum amoris affectum. Ita ex communi, & certa S. Thomas hic q. 26. a. 6. post Aristotelem 9. *Ethic.* 2. quicquid nonnulli apud Magistrum, & S. Thomam ibidem, de interno amoris affectu in contrarium dixerint, quibus non nihil fauet Augustinus lib. 1. de doct. *Christi.* cap. 28. vbi dicit, *omnes homines aequè diligendos esse.* Sed vbi accepit voculam *aquè* non pro æqualiter, sed pro *pariter*, hoc est, omnes sine exceptione: cum tamen in ipso effectum non omnibus sæpe subueniri possit, vt ibidem declaratur.

Proba-